

Інформаційно-комп'ютерні технології як педагогічні новації в музичній освіті

Сьогодні рівень розвитку сучасного інформаційного суспільства повністю змінив традиційні уявлення про методики навчання. У всіх сферах державної та комерційної спеціальної освіти почав дедалі ширше й успішніше застосовуватись інформаційний підхід до засвоєння нових знань. Безумовно, це викликано зростанням вимог до якості освіти і величезною кількістю наукової інформації, яку необхідно засвоїти майбутнім молодим спеціалістам.

Новий підхід до вищої професійної, середньої спеціальної та загальної музичної освіти зумовлений також необхідністю вирішення гострих проблем у музичній педагогіці і сучасним станом загальної музичної освіти, який викликає особливе занепокоєння серед фахівців. Неодноразово порушуються питання, що можливості музичної освіти в загальноосвітніх школах використовуються не повною мірою, а методи навчання в системі загальної музичної освіти часто залишаються без змін упродовж багатьох років, в результаті чого її рівень не відповідає сучасним вимогам.

Використання ІТ в музичній освіті носить проблемний характер. Цей процес має низку протиріч, а саме:

- розірвання між концептуальними інноваціями в галузі загальної педагогіки, орієнтованої на широке використання нових інформаційних освітніх технологій і традиційною музичною педагогікою;
- суперечності між можливостями музично-комп'ютерних технологій та їх реальною затребуваністю в системі музичної освіти (як загальної, так і професійної);
- традиційна орієнтація на вузькопрофільне спрямування викладача музичного мистецтва, з одного боку, і демократизація навчально-виховного процесу в цілому, інтеграція різних областей знань – з іншого;

- протиріччя у навчальних програмах, планах загальноосвітніх, музичних шкіл та профільних вищих навчальних закладів.

Одним зі шляхів вирішення цієї проблеми є пошук нових педагогічних технологій, котрі дозволяють оптимізувати навчальний процес, зробити його високохудожнім і високотехнічним, що відповідає сучасним умовам.

Сьогодні ми спостерігаємо позитивні зрушення: поступово вдосконалюються технології навчання музичним дисциплінам, створюються музичні програми, котрі дозволяють гнучко і різнобічно використовувати багатий педагогічний інструментарій традиційного музичного навчання і величезні можливості комп'ютера. Серед них, зокрема:

- навчальні програми, котрі допомагають засвоїти основи музичної освіти і виробити певні навички в сольфеджіо, співі чи грі на музичному інструменті;
- програми, котрі дозволяють робити високоякісні композиції і мікси на основі готових шаблонів;
- програми-автоаранжувальники;
- нотні редактори та ін.

Зауважимо, що серед багатьох музичних програм, орієнтованих на різні види діяльності, перше місце за кількістю, різноманітністю і популярністю як у професійних музикантів, так і любителів, займають програми для музичної творчості, а саме – створення та аранжування творів. У той час, як музично-навчальні складають лише невелику частку. Ми спостерігаємо ситуацію, як мультимедійні навчальні засоби дедалі активніше використовуються на уроках музичного мистецтва в загальноосвітніх школах [], тоді як у вищих навчальних закладах музичного та музично-педагогічного профілю інформатизація та комп'ютеризація навчального процесу має нестабільний характер.

З огляду на особливості системи вищої музичної та музично-педагогічної освіти, її, переважно, індивідуального навчання, а саме – необхідність безпосереднього контакту студента з викладачем у навчанні виконавським спеціальностям, актуальною є розробка і створення нових методів і форм

організації навчальної роботи, оснований на комунікаційних засобах взаємодії. Основним завданням такого навчання є підвищення ефективності традиційних методів музичного виховання із залученням сучасних засобів інформаційних технологій. До принципів взаємодії між викладачем і студентами можна віднести: пасивний – навчання спирається на інформаційні ресурси і передбачає самостійну роботу студента; інтерактивний (паралельний) – одночасна чи послідовна взаємодія студентів як з викладачем, так і один з одним; принцип повної заміни викладача (актуальний в ситуації, коли неможливо бути присутнім на заняттях за станом здоров'я чи з причини географічної віддаленості тощо).

Можна класифікувати кілька методів навчання, критерієм котрих буде ступінь взаємодії між викладачем і студентом:

- методи навчання за допомогою освітніх музичних ресурсів при мінімальній участі педагога. Матеріалом можуть виступати мультимедійні ресурси, наприклад: електронні бібліотеки, енциклопедії, нотні архіви, музичні антології, віртуальні музеї, каталоги навчальних музичних програм, електронні посібники тощо. Цей матеріал може або супроводжувати лекції викладача, або бути базою для самостійного вивчення курсу з музичних, здебільшого, історико-теоретичних дисциплін;

- метод індивідуалізованого навчання, для котрого характерним є взаємодія студента і викладача або одного студента з іншим. Переважно, діалог відбувається за допомогою електронної пошти або спілкування в Skype;

- методи, в основі яких лежить надання матеріалів навчальної дисципліни викладачем. Ці методи, властиві традиційній освітній системі, отримують новий розвиток на базі сучасних інформаційних технологій. Це може бути проведення електронного семінару у вигляді наданих студентами статей і можливістю взаємозв'язку між учасниками. Сюди ж можуть відноситися і дистанційні майстер-класи видатних музикантів-педагогів. Такі методи особливо корисні в курсах зі спеціального музичного інструмента, в заняттях з

виконавської майстерності, а також в обміні досвідом педагогами різних музичних навчальних закладів тощо;

- методи, для яких характерною є взаємодія між усіма учасниками навчального процесу. Розвиток цих методів пов'язаний із проведенням навчальних колективних дискусій і конференцій, зокрема, відео-конференцій. Це дасть можливість всім учасникам дискусії обмінюватись повідомленнями як у синхронному, так і асинхронному режимі, що має велику дидактичну цінність.

Комплекс цих методів можна визначити як модель творчо орієнтованої музичної педагогіки, змістом якої є інтеграція і інтенсифікація в музично-освітньому процесі всіх видів діяльності.

Нові завдання зумовлюють не лише проблеми методичного характеру. Інформаційний підхід у музичній освіті вимагає логічно виправданого рішення щодо відповідного фінансування, а також підтримки владних державних структур. За умови вирішення кадрових і фінансових проблем перехід до глобальної інформатизації музичної освіти стане реальним.

Використана література

1. Турчин Т. Інформаційно-комп'ютерні технології на уроках музики в початковій школі. Рідна школа. №1 – 2. Київ, 2012.

2. Salavuo M. Social media as an opportunity for pedagogical change in music education // Journal of Music, Technology and Education. Vol. I, no 2–3. Bristol, UK, 2008, pp. 121–136.